

Latvijas Universitātes

Bibliotēkas

jaunumi / 06
2014

BĒRNĪBAS SAPŅA PIEPILDĪJUMS

darbs bibliotēkā

GRAVĪRAS, VĀRDNĪCAS, BĪBELES, KARTES

Bibliotēku dārgumi apskatāmi
vienuviet

GRĀMATU SĒRIJAS

“LU REKTORI”

NOSLĒDZOŠO

IZDEVUMU

prezentācija

Sveicināti decembrī!

Spraiga darba un realizētu ieceru gads tuvojas noslēgumam.

Latvijas Universitātes 95.jubilejas gadā esam realizējuši vairākas skaistas ieceres. Atbilstoši ēkas Kalpaka bulvārī 4 renovācijas projektam iekārtojām un atklājām pastāvīgo ekspozīciju izstāžu zāli. Turpinājām iesāktu tradīciju un savu Universitāti jubilejā sveicām ar dārgumu izstādēm no bibliotēku krājumiem. LU Bibliotēkas iedibināto grāmatu sēriju „LU rektori“ papildinājām ar trim biobibliogrāfijām.

Turpinājām pilnveidot pakalpojumu sistēmu, lai mūsu Universitātes 14 tūkstošiem studējošo un mācībspēkiem atvieglotu un padarītu pieejamāku darbu ar daudzveidīgiem informācijas resursiem. Jaunā kvalitātē darbu atsāka Bibliotēka Kalpaka bulvārī, iekļaujoties vienotā 10 bibliotēku tīklā.

Gada izskaņā plānojam savu pienesumu nākošajam gadam, kura galvenie uzdevumi būs saistīti ar Latvijas Universitātes strukturālām pārmaiņām.

Ieceres un labu vēlamu rezultātu sasniegšanai kopīgā mērķtiecīgā darbā. Mēs varam lepoties ar savu profesionālu komandu, kurai pa spēkam izvirzītie mērķi un uzdevumi.

Iepazīstiet Jaunumus un esiet kopā ar mums,
Iveta Gudakovska, LU Bibliotēkas direktore

Latvijas Universitātes rektors profesors Mārcis Auziņš un LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska sveic „Bibliotēku dārgumu” izstāžu atklāšanas svētku dalībniekus 2014.gada 25.septembrī, LU Humanitāro un sociālo zinātņu centrā Kalpaka bulvārī 4, Rīgā. Foto: Sarmīte Valķa

Šajā numurā...

**GRĀMATU ATKLĀŠANAS SVĒTKI: MĀRTIŅDIENA BIBLIOTĒKĀ:
NOSLĒDZOŠĀ REKTORU BIOBIBLIOGRĀFIJU TRILOĢIJA | 4**

BIBLIOTĒKU DĀRGUMI | 6

Mērnieku laiki

Kang-si vārdnīca

Pirmais Bībeles izdevums

Senākais teksts latviešu valodā

Bibliotēkas vecākais izdevums- inkunābula

GRĀMATAS CEĻŠ LĪDZ BIBLIOTĒKAS PLAUKTAM | 10

JAUNIEGUVUMI | 11

IEPAZĪSTI SAVU BIBLIOTĒKU UN TĀS BIBLIOTEKĀRU | 12

*Humanitāro zinātņu bibliotēka, Lietotāju apkalpošanas departamenta
vadītāja Aldona Volkova*

DIGITALIZĀCIJAS JAUNUMI | 14

MORBERGA IZSTĀDES ATKLĀŠANA: GRĀMATU SVĒTKI | 15

IZSTĀDE „ZVAIGŽŅU LAIKS” | 16

IZSTĀDE „ITĀLIJAS GARŠAS” | 17

OPEN ACCESS NEDĒĻA BIBLIOTĒKĀ | 18

VIESI BIBLIOTĒKĀ | 19

Jans Kamenikis

Aleksandrs Gruša

Oksana Stepanova

Bogdans Czubaks

LATVIJAS AKADĒMISKO BIBLIOTĒKU ASOCIĀCIJAI – 20 | 22

LATVIJAS BIBLIOTĒKU PADOMEI - 90 | 23

PĒDĒJĀS ZIŅAS | 24

Latvijas Universitātes Bibliotēkas jaunumu 2014. gada 6. numurs

Atbildīgais par izdevumu | Lāsma Didrihsone, e-pasts: lasma.didrihsone@lu.lv, tālr. +371 67551286

Literārā redaktore | Maira Dandzberga

Izdevuma dizains | Ilva Paidere

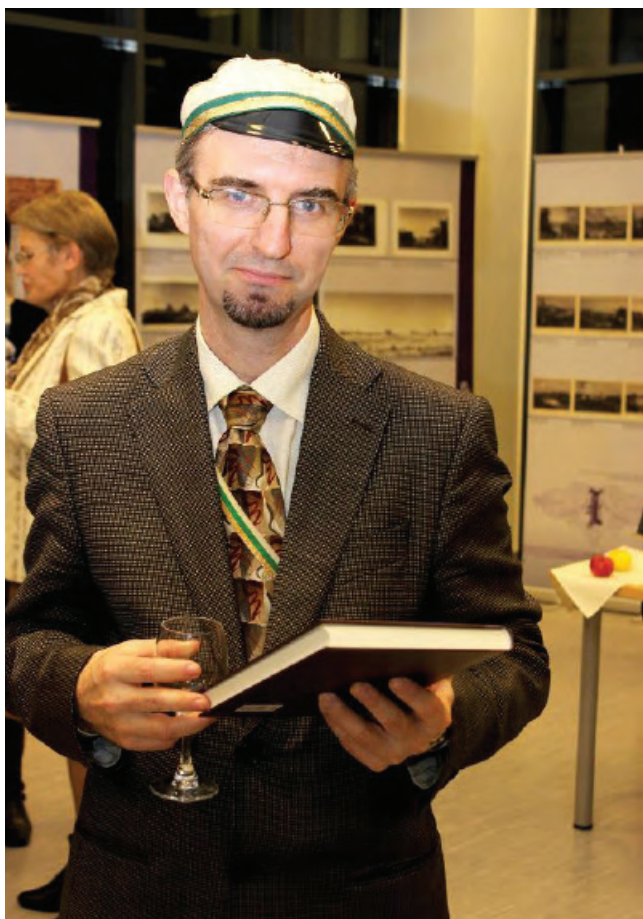
Jūs esat saņēmis šo vēstuli, jo esat pieteicies saņemt LU Bibliotēkas jaunumus. Lai atteiktos no
LU Bibliotēkas jaunumu saņemšanas, rakstiet uz e-pastu: info-bibl@lu.lv

Seko mums [Twitter](#) un [Facebook](#)

© Latvijas Universitātes Bibliotēka, 2014

Desmit gadu laikā iznākuši septiņi grāmatu sērijas „LU rektori” izdevumi. Foto: Sarmīte Vaļka

Grāmatu atvēršanas svētkos viesiem tika dāvināti grāmatu sērijas eksemplāri, kurus parakstīja grāmatu sastādītāji un rakstu autori. Foto: Sarmīte Vaļka

Godinot Latvijas Universitātes rektorus, LU Bibliotēkā atzīmēti grāmatu atvēršanas svētki

LĀSMA DIDRIHSONE

Mārtiņdienas pēcpusdienā, 10. novembrī, Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēkā pulcējās vairāki desmiti viesu – profesori, rektori, doktori, grāmatu sastādītāji un citas cienjamas personas, lai izrādītu godu trim bijušajiem LU rektoriem.

Noslēdzot darbu pie grāmatu sērijas „LU rektori”, Latvijas Universitātes Bibliotēka prezentēja sava darba rezultātus – pēdējās trīs sērijas grāmatas par rektoriem – profesoru Mārtiņu Zīli, profesoru Mārtiņu Bīmani un profesoru Mārtiņu Pīmani.

Desmit gadu laikā LU Bibliotēka ieguldījusi lielu darbu, lai saga- tavotu grāmatu sēriju „LU rektori”. Šobrīd varam lepoties ar septiņiem šīs sērijas izdevumiem, kas veltīti LU rektoriem – Ernestam Felsbergam, Jānim Rubertam, Augustam Tentelim, Jūlijam Auškāpam, Mārtiņam Zīlem, Mārtiņam Bīmanim un Mārtiņam Pīmanim.

LU rektors Mārcis Auziņš svētku uzrunā uzsvēra, ka grāmatu sērijas „LU rektori” izdevumi nav vien vēsturisks atstāts par rektoru dzīvi, karjeras veidošanos, bet to pamatā ir kas daudz vairāk – Latvijas Universitātes misijas un vietas sabiedrībā meklējumi, kas nav beigušies līdz pat mūsdienām.

Par ieguldīto darbu grāmatu sērijas tapšanā svētku uzrunā dalījās Latvijas Universitātes Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska, uzsverot, ka sērija „LU rektori” ir viens no tiem darbības virzieniem, kas ļauj Latvijas Universitātei attīstīties, balstoties uz iepriekšējos gados sasniegto. Direktore norādīja, ka ar šo darbu LU Bibliotēka ir pierādījusi, ka nav zinātniska bibliotēka tikai pēc krājuma satura, bet ir spējīga veikt nopietnu zinātnisko darbu, kas vainagojas ar pētījumu rezultātiem. Rektoru akadēmiskais un zinātniskais darbs un centieni, viņu iedibinātā kārtība, zinātniskā un materiālā līmeņa attīstība ir tas, ko mēs šodien dēvējam par Latvijas Universitāti.

Lepnumā un priekā par LU Bibliotēkas darbu svētku

viesus uzrunāja arī LU zinātņu prorektors profesors Indriķis Muižnieks, uzsverot, ka šī grāmatu sērija dod lielisku iespēju palūkoties pagātnē, lai saprastu, kādi uzdevumi un atbilstības virzieni Universitātes darbībā turpināmi arī nākotnē.

Svētku gaitā viesiem bija iespēja iepazīt LU rektoru dzīves gājumu, sasniegto zinātnes un pētniecības jomā, apskatīt publikāciju izstādes, kā arī iegādāties jaunus izdevumus. Lielu interesi viesos izraisīja iespēja par grāmatu tapšanas gaitu aprunāties ar to sastādītājiem un rakstu autoriem.

Grāmatu atvēršanas svētkus papildināja viesu uzrunas, kas atklāja dažādus interesantus faktus par godinātajiem rektoriem. Profesors ģeoloģijas zinātņu doktors Valdis Segliņš viesus iepazīstināja ar rektora M. Bīmaņa projektiem pat zem Maskavas Sarkanā laukuma. Ķīmijas zinātņu doktors Uldis Alksnis sniedza ieskatu M. Pīmaņa radošajā darbībā un profesora ceļu no Universitātes studenta līdz rektoram, par ko M. Pīmanis Latvijas Universitātē kļuvis divreiz. Medicīnas doktors Māris Baltiņš pastāstīja par visu trīs rektoru dzīves gājumu, iedziļinoties M. Zīles medicīnas ideju attīstībā, minot interesantus faktus, piemēram, – M. Zīle bijis pirmais latvietis, kas pētījis ļaundabīgos audzējumus un par šo tēmu izstrādājis un aizstāvējis doktora disertāciju.

Lielu darbu grāmatu sērijas tapšanā ieguldījuši ne vien grāmatu sastādītāji, bet arī izdevēji. LU Akadēmiskā apgāda direktore Anna Šmite uzrunā atzina, ka tik lielu aizrautību, lasot grāmatu par M. Zīli, nebija paredzējusi, tāpēc smaidot ieteica LU veidot vēstures kursus, lai ar šo izcilo grāmatu saturu iepazītos pēc iespējas vairāk cilvēku.

Lai iepazītos ar bijušo LU rektoru dzīvi, zinātnisko un sabiedrisko darbību, LU Bibliotēka ir izveidojusi arī [digitālo kolekciju „LU rektori”](#).

LU Zinātņu prorektors Indriķis Muižnieks Latvijas Universitātes un LU Latviešu valodas institūta vārdā Bibliotēkai dāvina Baltu valodu atlanta 1. sējumu. Foto: Sarmīte Vaļka

Ar profesora, rektora Mārtiņa Bīmaņa zinātniskajiem sasniegumiem svētku viesus iepazīstināja profesors, ģeoloģijas zinātņu doktors Valdis Segliņš. Foto: Sarmīte Vaļka

Pasākuma viesiem bija iespēja apskatīt profesoru, rektoru M. Zīles, M. Bīmaņa un M. Pīmaņa nozīmīgāko publikāciju izstādi. Foto: Sarmīte Vaļka

Gravīras, vārdnīcas, Bībeles un kartes - iepazīsti bibliotēku dārgumus!

LU BIBLIOTĒKA, LU AKADĒMISKĀ BIBLIOTĒKA

Brāļu Kaudzišu romāna „Mērnīeku laiki” izdevums. Foto: Sarmīte Vaļka

Matīsa Kaudzītes papīra sausināmā prese, koka spalvas kāts un spalvu sausināmais trauciņš. Foto: Sarmīte Vaļka

Sveicot Latvijas Universitāti (LU) 95. gadadienā, LU Bibliotēka un LU Akadēmiskā bibliotēka izveidojušas izstādi, kurā pirmo reizi vienkopus apskatāmas abu bibliotēku kultūrvēsturiskās bagātības.

Starp izstādes vērtīgākajiem eksponātiem atrodama gan pirmā Bībele latviešu valodā, gan brāļu Kaudzišu romāna „Mērnīeku laiki” manuskripta fragments, pat senākais iespiestais teksts latviešu valodā, dažādas gravīras, kartes, attēlizdevumi un citas unikālas laikmetu liecības. Piedāvājam ieskatu vērtīgākajos bibliotēku dārgumos!

REINIS UN MATĪSS KAUDZĪTES „MĒRNĪEKU LAIKI”, 19. GS. OTRĀ PUSE

Starp izstādē eksponētajiem rokrakstiem īpaša vieta ir brāļu Reiņa un Matīsa Kaudzišu romāna „Mērnīeku laiki” manuskripta fragmentam. „Mērnīeku laiki” ir pirmais latviešu valodā sarakstītais reālistiskais romāns. Brāļi Kaudzītes pie romāna tapšanas strādāja no 1876. līdz 1879. gadam. Manuskriptā redzami labojumi un papildinājumi uzskatāmā veidā atklāj romāna rakstīšanas sarežģīto gaitu. Unikālā manuskripta fragmentus papildina priekšmeti no Rakstniecības un mūzikas muzeja: Matīsa Kaudzītes papīra sausināmā prese, koka spalvas kāts un spalvu sausināmais trauciņš. Varbūt tieši ar šo spalvu rakstniekam tapa tintes traips brāļa Reiņa manuskriptā?

KANG-SI LAIKA VĀRDNĪCA. ŠANHAJA, 1880

LU Bibliotēkas krājumā ir izcilā valodnieka, etnogrāfa un sinologa, Latvijas Universitātes profesora Pētera Šmita speciālā kolekcija. Pēteris Šmits bija vienīgais Eiropas zinātnieks, kurš apmeklējis gandrīz visas mandžūru un tungusu ciltis, veicot plašus pētījumus par šo cilšu valodām.

Kolekcijā ir izdevumi ķīniešu, mandžūru, japāņu, mongoļu, evenku, udeheju, nanaju un citās valodās. Izstādē iekļauti vairāki Pētera Šmita kolekcijas izdevumi. Uzmanību piesaista grāmatu interesantais zilā auduma iesējums un aizdare, kas veidota no kaula, kā arī grāmatu vāki, kas veidoti no koka.

1880. gadā Šanhajā izdotā Kang-si laika vārdnīca uzskatāmi atklāj Austrumu grāmatniecības tradīcijas. Sējums glabājas futrālī, kas sastāv no divām koka plāksnēm, ko savieno auduma strēmelītes. Vārdnīcas nosaukums iegriezts augšējā koka plāksnē, un hieroglifi krāsoti zaļā krāsā. Izdevumā ar zīmuli ierakstīts „Kang-si dzy-dien (Kang-si laika vārdnīca). Šanhajā, 1880”. Iespējams, šo ierakstu ir veidojis pats P. Šmits. Izdevums sastāv no 358 loksņēm. Katra uz pusēm pārlocītā loksne veido divas lappuses.

Latvijas Universitātes profesora Pētera Šmita unikālā kolekcija – Kung Si laika vārdnīca.
Foto: Sarmīte Vaļka

Pirmais Bībeles izdevums latviešu valodā. Foto: Sarmīte Vaļka

PIRMAIS BĪBELES IZDEVUMS LATVIEŠU VALODĀ

„Tā Svētā Grāmata jeb Dieva Svētais Vārds, kas priekš un pēc tā Kunga Jēzus Kristus svētas piedzimšanas no tiem svētiem dieva cilvēkiem, praviešiem, evaņģēlistiem jeb priecās mācītājiem un apustuļiem uzrakstīts, tām latviešu Dieva draudzībām par labu iztaisīta.” Iespiesta J. G. Vilkena Karaliskajā tipogrāfijā laikā no 1685. līdz 1694. gadam.

Pie pirmās latviešu Bībeles šūpuļa stāvējuši trīs vīri – Zviedrijas karalis Kārlis XI, Vidzemes

ģenerālsuperintendents Johans Fišers un Alūksnes mācītājs, prāvests un literāts Ernsts Gliks. Zviedrijas karalis piešķīra 7500 dālderu latviešu Bībeles tulkošanai un izdošanai, savukārt Johans Fišers kļuva par darba tiešo organizētāju. Ernsts Gliks tulkoja Bībeli no tās oriģinālvalodām – ebreju un grieķu, izmantojot arī Mārtiņa Luterā izdevumu vācu valodā. Darbs pie tulkojuma ilga astoņus gadus. Tas tika pabeigts 1689. gadā, taču Kārlis XI Bībeles izplatīšanas atļauju parakstīja tikai 1694. gadā. Pirmā Bībele latviešu valodā tika izdota 1500 eksemplāru lielā tirāžā.

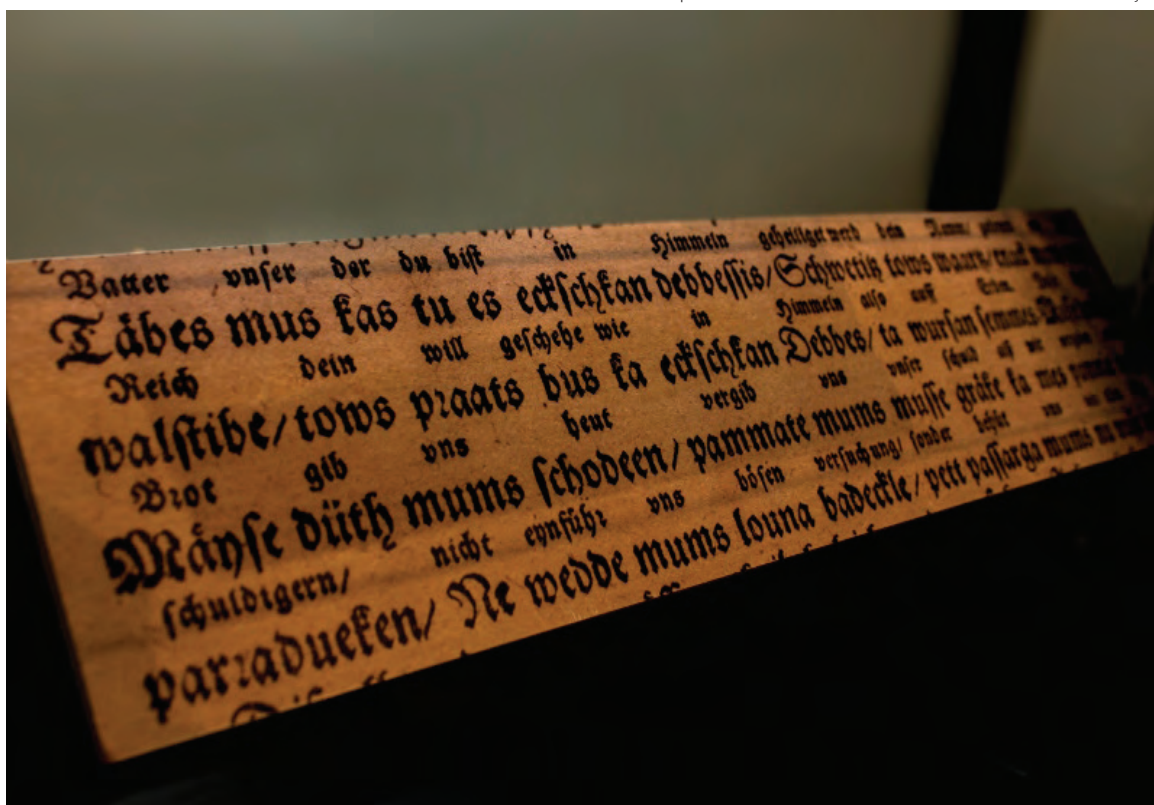
Viens no izstādes Bibliotēku dārgumi objektiem – A. Puškina romāna dzejā „Jevgeņijs Oņegins” miniatūrizdevums krievu valodā, 1899. gads. Foto: Sarmīte Vaļka

SENĀKAIS IESPIESTAIS TEKSTS LATVIEŠU VALODĀ „HÄZENTĒTERA TĒVREIZE.” BÄZELE, 1578.

Teksts publicēts Bāzelē 1578. gadā Šveices humānista S. Minstera „Kosmogrāfijā” Vācu dzejnieks un hronists Hanss Johans Hāzentēters šo latviešu tēvreizi pierakstījis Rī-

gas apkaimē, traktējot to kā tēvreizi lībiešu valodā. Pēc prūsiešu mūka Simona Grūnava (ap 1470–1530) tēvreizes tā ir otra vecākā tēvreize latviešu valodā.

Hāzentētera tēvreize – vecākais iespiestais teksts latviešu valodā. Foto: Sarmīte Vaļka

**LU BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA SENĀKAIS
IESPIEDDARBS – INKUNĀBULA
„SVĒTO ZELTA LEGENDAS JEB LOMBARDIJAS
VĒSTURE”. STRASBŪRA, 1490 (?)**

Latvijas Universitātes Bibliotēkas krājumā esošā restaurētā 264 lapu inkunābula *Legenda aurea sanctorum* ir viduslaiku bestsellers – viens no vispopulārākajiem svēto dzīvesstāstu krājumiem, kas tapis ap 1260. gadu. Krājumā ietvertie dzīvesstāsti tika dēvēti par zelta leģendām, jo uzskatīja, ka tās ir zelta vērtas, un tika lasītas kā pasakas. Viduslaikos, 14.–16. gadsimtā, inkunābula bijusi gandrīz tikpat slavēta kā Bībele. Sākotnēji krājums vairākkārtīgi pārrakstīts (līdz mūsdienām nonākuši ap 1000 krājuma pārraksti), vēlāk līdz ar grāmatu iespiešanas tehnikas attīstību krājums izdots dažādās valstīs un tulkots dažādās valodās. Krājumam ir liela kultūrvēsturiska nozīme. Viduslaiku mākslas, kultūras un vēstures pētnieki to izmanto kā reāliju avotu, lai atpazītu dažādos tā laika mākslas darbos atainotās lietas un restaurētu viduslaiku cilvēku ikdienu.

Vienīgā restaurētā 264 lapu inkunābula Latvijas Universitātes Bibliotēkas krājumā. Foto: Sarmīte Vaļka

Vienīgā restaurētā 264 lapu inkunābula Latvijas Universitātes Bibliotēkas krājumā. Foto: Sarmīte Vaļka

Grāmatas ceļš līdz bibliotēkas plauktam

LIENE NIKELE, LĀSMA DIDRIHSONE

Bibliotēkas plauktu rindās izvietoti neskaitāmi grāmatu tūkstoši, taču, vai esi kādreiz aizdomājies, kā grāmatas līdz plauktiem nonākušas? Šajā LU Bibliotēkas jaunumu numurā sniedzam ieskatu tajā, kas bibliotēkas apmeklētājam citkārt paliek neredzams, proti, grāmatas ceļš līdz bibliotēkas plauktam.

Bibliotēkas grāmata netiek iegādāta grāmatnīcā un uzreiz izvietota plauktā. Lai grāmata nonāktu līdz lasītājam, tai jāiziet apstrādes tehniskie procesi.

Izdevumi līdz LU Bibliotēkas krājumam nonāk dažādos veidos, piemēram, kā pirkums, kad to iegādājas pati bibliotēka, studentu pašpārvalde vai LU fakultātes. Grāmatas tiek saņemtas arī kā dāvinājums no dažādām institūcijām, izdevniecībām, privātpersonām (LU mācībspēkiem, studentiem, absolventiem).

Trešais veids, kā grāmatas nonāk bibliotēkā, ir sašķaņā ar obligātā eksemplāra likumu, kas paredz, ka izdevuma eksemplāru bibliotēkām piegādā Latvijas Nacionālā bibliotēka. Šādā veidā bibliotēka saņem vienu eksemplāru no katra iespieddarba veida un katra elektroniskā izdevuma sabiedriskajās un sociālajās zinātnēs, humanitārajās zinātnēs, matemātikā un dabaszinātnēs, informācijas tehnoloģijās un medicīnas zinātnē.

Lai studentam grāmatas būtu iespējams pasūtīt/rezervēt, vispirms tiek veikta izdevuma apstrāde ieviešanai elektroniskajā kopkatalogā. Apstrādes procesā tiek izveidots izdevuma bibliogrāfiskais apraksts, t.i., elektroniskajā kopkatalogā tiek iekļauta detalizēta, aprakstoša informācija. Piemēram, grāmatas autors, nosaukums, ziņas par izdevēju un cita informācija, kas nodrošina iespēju lietotājam atrast grāmatu pēc konkrētiem, zināmiem kritērijiem. Tālākajā apstrādes procesā tiek noteikta izdevuma piederība konkrētai zinātņu nozarei, kas sniedz iespēju atrast izdevumu plauktā pēc izdevumam piešķirtā indeksa.

Kad tas izdarīts, var ķerties pie beidzamā darba uzdevuma – apstrādāt grāmatu ar speciālu uzlīmi, kurā norādīts plaukta indekss, kas ļauj grāmatu ērti

ievietot plauktā pie konkrētās zinātņu nozares. Pēc šīs speciālās uzlīmes ir viegli grāmatu atrast plauktā un bibliotēkaram ātri pamanīt, ja kāds grāmatu ir ievietojis nepareizajā plauktā. Pateicoties šim uzlīmēm, bibliotēkars ļoti ātri var ieviest kārtību plauktā, jo vairāku tūkstošu grāmatu vidū nedrīkst pieļaut situāciju, ka kāda grāmata neatrodas pareizajā vietā.

Grāmatas rezervēt iespējams [Kopkatalogā](#) vien no brīža, kad pēc apstrādes grāmatas tiek nogādātas attiecīgajā nozares bibliotēkā. [Pieejā dažādu zinātņu nozaru e-grāmatām.](#)

Līdz grāmata nonāk bibliotēkas plauktā, tai jāiziet vairāki sagataves posmi. Foto: Sarmite Vaļka

Lai bibliotēkas plauktos ievietotās grāmatas būtu vieglāk atrast, katrai nozarei ir saraksts, kurā norādīti plauktu indeksi. Foto: Sarmite Vaļka

Albuma „Terra Mariana. 1186–1888” faksimilizdevums. Foto: Sarmīte Vaļka

Jaunieguvumi

LU BIBLIOTĒKA

Ik mēnesi LU Bibliotēka saņem nozīmīgus izdevumus, ar ko pamatoti lepojamies. Oktobrī bibliotēka ir kļuvusi par vēl vienu pērli bagātāka, kā sveicienu Latvijas Universitātes 95. gadadienā saņemot īpašumā vēsturisko albuma „Terra Mariana 1186–1888” faksimilizdevumu. Albuma “Terra Mariana. 1186. - 1888.” faksimila dāvinājumu LU pasniedza Latvijas Nacionālās Bibliotēkas direktors Andris Vilks, sveicot augstskolu 95. gadadienā.

Izdevums pārsteidz ar krāšņumu un bagātu saturu. Teksti sniedz ieskatu Livonijas vēsturē, kristīgās ticības ienākšanā Baltijas zemēs un katoļu baznīcas vēsturiskajos aspektos. Savukārt ilustrācijās ir atainotas baznīcas, senās Livonijas pils, dižciltīgu katoļu dzimtu ģerboņi, zīmogi un albuma noslēgumā – Marijas zemes (*Terra Mariana*) vēsturiskās teritorijas karte. Albums „Terra Mariana. 1186–1888” tika izgatavots vienā eksemplārā un 1889. gadā dāvāts Romas pāvestam Leonam XIII (1878–1903) viņa priesterības 50. jubilejā. Oriģinālais eksemplārs glabājas Vatikānā Apustuliskajā bibliotēkā.

Pāvests Leo XIII bija pasaulē cienīta un atzīta autoritāte. Nozīmīgas bija pāvesta izdotās enciklikas par sociālismu, valsti un sociālajiem jautājumiem.

Godinot pāvesta kalpošanu, tika sagatavotas krāšņas dāvanas. Starp tām arī Baltijas velte – „Terra Mariana. 1186–1888”. Šīs dāvanas veidošana ilga 22 mēnešus. Iniciatīva vērienīgajam Baltijas vēstures albuma projektam un līdzekļu piešķiršana pieder grāfienei Marijai Annai Valērijai Tizenhauzenai. Savukārt par galveno izdevuma autoru kļuva Gustavs fon Manteifels – vēstures pētnieks, heraldikas un folkloras fakts vācējs. Albuma iesējums ir Rīgas meistar darbs: tas tapis ap 1888. gadu Kristofa Hefelberga darbnīcā, bet sudraba apkalumi izgatavoti sudrabkaļa Erika Bakstada darbnīcā. Izdevuma vizuālā tēla veidošanu īstenojuši ievērojami Rīgas mākslinieki: Aleksandrs Grossets, Bernhards Borherts, Arturs Baumanis, Rīgas galvenais arhitekts Oskars Felsko. Albuma teksti tapuši Aleksandra Štāla grāmatspiestuvē.

Izdevuma oriģināls ir kodekss, iesiets ar gaišu kazādu apvilktos un apzeltītiem sudraba kalumiem greznotos 59x47,5 cm lielos vākos. Katra albuma lapa ir īpaši mākslinieciski veidota, izmantojot dažādu tehniku apvienojumu: akvareļglezniecību, tušas un sēpijas zīmējumus, kā arī iespiedgrafiku.

LU Bibliotēka ir viena no 10 šī faksimilizdevuma īpašniecēm. Šo pērli var aplūkot un iepazīt ikviens interesents [Bibliotēkā Kalpaka bulvārī 4.](#)

Iepazīsti savu bibliotēku un tās bibliotekāru

ALDONA VOLKOVA, LĀSMA DIDRIHSONE

Bērnības sapņa piepildījums – darbs bibliotēkā

Ikvienam no mums bērnībā bijusi kāda sapņu profesija, bet tikai retajam izdevies to realizēt arī dzīvē. Savu sapni piepildījusi Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēkas darbiniece Aldona Volkova – toreiz tikai iztēlojoties, kā būtu strādāt bibliotēkā, tagad šajā nozarē aizvadīti jau 20 gadi. Šajā numurā piedāvājam iepazīt Aldonas darba ikdienu, sasniegto un piedzīvoto septiņu gadu garumā, vadot Latvijas Universitātes Bibliotēkas Humanitāro zinātņu bibliotēku.

1919. gadā tika dibināta Filoloģijas un filozofijas fakultātes bibliotēka. Tā vairākkārt mainījusi savu atrašanās vietu un nosaukumu, bet kopš 2002. gada atrodas LU Humanitāro zinātņu fakultātes telpās Visvalža ielā 4a. Tagad to pazīstam kā Humanitāro zinātņu bibliotēku.

Humanitāro zinātņu bibliotēkas krājumā ir vairāk nekā 60 tūkstoši informācijas resursu par valodniecību un literatūrzinātņi, kā arī daiļliteratūra latviešu, angļu, vācu, krievu, spāņu, ķīniešu, japāņu u.c. valodās. LU Bibliotēkas Humanitāro zinātņu bibliotēka lepojas ar Helmuta Vintera dāvināto grāmatu kolekciju, ar Viedas Skultans dāvināto antropoloģijas grāmatu kolekciju, Āzijas kolekciju, kurā iekļauti informācijas resursi par Ķīnas un Japānas vēsturi, sabiedrību, valodniecību un literatūru, kā arī Lietuviešu literatūras lasītavu. Kopš 2007. gada atbildīgā par bibliotēkas darbu bija Aldona Volkova, bet no šā gada 1. oktobra viņa ir Lietotāju apkalpošanas departamenta vadītāja.

Aldona Volkova pie Sietiņieža Valmieras apkārtnē. Foto no Aldonas Volkovas personiskā arhīva

SAPNIS ĪSTENOJIES REALITĒ

Darba gaitas Latvijas Universitātes Bibliotēkā Aldona uzsākusi 2007. gadā, taču bibliotēkas sfērā strādā jau 20 gadu. Par savu pirmo darba dienu LU Bibliotēkā Aldona stāsta: „To atceros ļoti spilgti – kopā ar bibliotēkas vadību devāmies uz Valdemāra ielu 69, kur tobrīd atradās daļa no Humanitāro zinātņu bibliotēkas. Biju šokēta, ka bibliotēka izskatījās kā 20. gs. 50 gados, nevis 21. gs. bibliotēka. Mans galvenais uzdevums bija kopā ar pasniedzējiem izvērtēt bibliotēkas krājumu, kas atradās ēkas piecos stāvos, organizēt, lai pieprasītākās grāmatas nonāktu tuvāk studentiem Visvalža ielas telpās, bet mazāk pieprasītās LU Bibliotēkas repozitārijā jeb krātuvē. Tas bija ļoti liels darbs, un man ir gandarījums, ka kopā ar kolēģiem mēs to paveicām.”

Aldona stāsta, ka šis ir viņas sapņu darbs, par kuru fantazēts jau bērnībā. „Man bija sapnis par trīs profesijām – bibliotekārs, skolotājs vai jurists. Pašlaik ir sanācis piepildīt divus no tiem, jo bibliotekārs jau tāds pats pedagoģiskais darbinieks vien ir. Domāju, ka bibliotēkas sfērā gribētu strādāt visu savu mūžu, man tas ļoti patīk.” Atbildot uz jautājumu, kas darbā saista visvairāk, Aldonai ilgi nav jādomā – viņa stāsta, ka ir patīkami palīdzēt bibliotēkas lietotājiem, ieteikt vajadzīgo, konsultēt, bet beigās saņemt smaidpilnu „Paldies!”

HUMANITĀRO ZINĀTŅU BIBLIOTĒKAI NAV SAVAS MAFIJAS, BET IR SPOKS

Humanitāro zinātņu bibliotēkā Aldona nostrādājusi septiņus gadus. Tagad viņu iespējams satikt Aspazijas bulvāra bibliotēkā, jo šobrīd darba kabinets atrodas Lietotāju apkalpošanas departamentā, taču par septiņu gadu posmu Humanitāro zinātņu bibliotēkā saglabājušas spilgtas un pozitīvas atmiņas. „Šeit gan nav savas mafijas kā ģeogrāfiem, taču bibliotēka Humanitāro zinātņu fakultātes studentiem ir kā sava veida centrs, kur pulcēties, strādāt grupās. Septiņu gadu laikā esmu novērojusi, ka studentiem ļoti patīk uzturēties šeit, un domāju, ka viņi būtu laimīgi, ja bibliotēka strādātu 24 stundas diennaktī.”

Jautājot, kas visspilgtāk palicis atmiņā, strādājot Humanitāro zinātņu bibliotēkā, Aldona izstāsta par spoku: „Šajā bibliotēkā ir savs spoks, bet pa septiņiem gadiem man viņu tā arī neizdevās ieraudzīt. Esmu dzirdējusi no kolēģiem, ka pa bibliotēkas telpām pastaigājoties vīrs platmalē. Lai gan viņu neredzēju, to, ka viņš eksistē, es jutu, it sevišķi strādājot ziemas vakaros. Varbūt ir vērts papētīt spoku tuvāk, organizējot lasītavā nakts lasīšanas pasākumus,” smaidot atzīst Aldona.

Aldona Volkova, viesojoties Kanādā. Foto no Aldonas Volkovas personiskā arhīva

Aldona stāsta, ka pēdējo gadu laikā bibliotēku sfēra piedzīvojusi ļoti strauju attīstību. Ja pirms 20 gadiem viss tika rakstīts ar roku, katra lietotājam izsniegtā grāmata bija jāiereģistrē lasītāja formulārā, tas aizņēma pat vairākas minūtes, tad tagad grāmatas var paņemt un nodot dažu sekunžu laikā, pat nepieejot pie bibliotekāra.

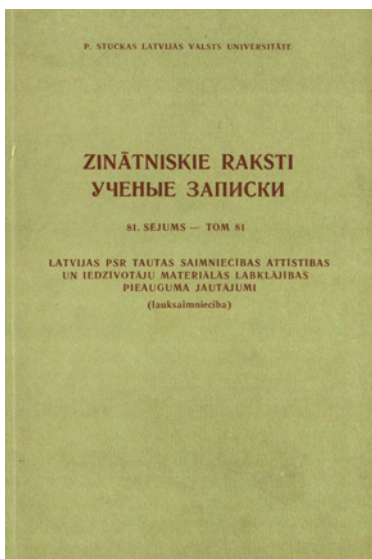
BIBLIOTEKĀRS – SKOLOTĀJS UN DETEKTĪVS VIENĀ PERSONĀ

Aldona stāsta, ka bibliotekāram jābūt nedaudz skolotājam, nedaudz detektīvam, jo ir jāprot „uztaustīt”, kas katram lasītājam vajadzīgs. Ne vienmēr students, atnākot uz bibliotēku, zina, kas tieši viņam nepieciešams, tāpēc Aldona teic, ka bibliotekāra uzdevums ir mācīt, konsultēt studentu, lai no bibliotēkas tas aizietu ar vajadzīgo grāmatu rokā.

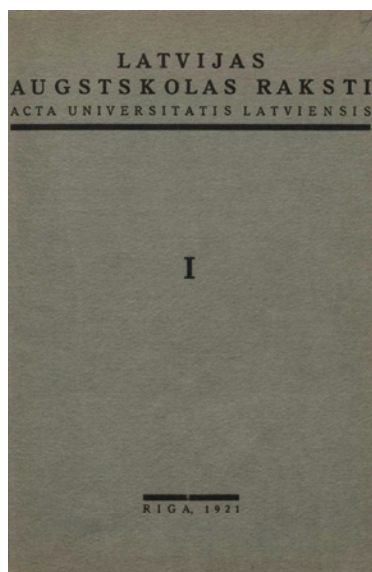
„Es lepojos ar to, ka varu strādāt Latvijas Universitātes Bibliotēkā. Manuprāt, tas ir prestiži, un pats darbs ir ļoti interesants, jo, atnākot no rīta, nekad nezini, kā noslēgsies darba diena, kas būs paveikts, tāpēc noteikti varu teikt – darbs bibliotēkā nav vienvēidīgs. Tāpat vēlos pateikt paldies saviem kolēģiem, jo, strādājot LU Bibliotēkā, vienmēr esmu saņēmusi kolēģu atbalstu, palīdzīgu roku vai padomu,” teic Aldona.

Latvijas Universitātes Zinātnisko rakstu 546. sējums (1990. gads). Foto no LU Bibliotēkas krājuma

Latvijas Valsts Universitātes Zinātnisko rakstu 81. sējums (1966. gads). Foto no LU Bibliotēkas krājuma

Latvijas Augstskolas (vēlākās Latvijas Universitātes) Zinātnisko rakstu 1. sējums (1921. gads). Foto no LU Bibliotēkas krājuma

Digitalizācijas jaunumi

VINETA LOČMELE, ZINTIS GŪTS

LATVIJAS UNIVERSITĀTES RAKSTI LU E-RESURSU REPOZITĀRIJĀ

Bez plašā grāmatu klāsta LU Bibliotēkas plauktos, pie mums pieejami izdevumi arī digitalizētā formātā. Šobrīd LU Bibliotēkā noslēgusies nozīmīga rakstu kolekcijas digitalizācija.

Viena no nozīmīgākajām LU intelektuālā mantojuma reprezentējošām krājuma daļām ir „Latvijas Universitātes Rakstu” kolekcija. „Latvijas Universitātes Raksti” ir zinātnisko publikāciju periodisks izdevums, kas ar lielāku vai mazāku regularitāti tiek izdots jau kopš 20. gadsimta 20. gadiem. LU Rakstu senākie sējumi sniedz ieskatu dažādos pētniecības virzienos un ļauj iepazīties, piemēram, ar Arhitektūras fakultātes, Mehānikas fakultātes, Inženierzinātņu fakultātes u. c. fakultāšu ievērojamo pētnieku zinātniskajām publikācijām.

Pirmie raksti tika digitalizēti 2012. gada maijā, pēdējie 2014. gada oktobrī. Tagad notiek aktīvs darbs pie Rakstu ieviešanas LU e-repozitārijā, ko plānots pabeigt līdz nākamā gada sākumam, lai ikvienam bibliotēkas lietotājam tie būtu pieejami arī elektroniski. LU e-resursu repositārijā pašreiz ir pieejamas LU Rakstu kolekcijas: Latvijas Augstskolas Raksti (1921–1923) un Latvijas Universitātes Raksti (1923–1943), kā arī laika posmā no 1965. līdz 1989. gadam izdotie LU Rakstu krājumi. Pavisam kopā LU Bibliotēka digitalizējusi 636 iespieddarbus, sākot no 1949. gada līdz 2003. gadam izdotajiem LU Rakstu sējumiem.

Ar digitalizētiem LU Rakstiem var iepazīties [LU e-repozitārijā](#).

PROMOCIJAS DARBU DIGITĀLĀS VERSIJAS

Promocijas darbi ir nozīmīga LU intelektuālā īpašuma daļa un vērtīgs informācijas avots studiju un pētniecības procesam, īpaši vēsturiskā skatījumā. Digitālajā kolekcijā „Latvijas Universitātes disertācijas” ir Latvijas Universitātē izstrādātie un aizstāvētie promocijas darbi, kā arī ārvalstīs izstrādātās LU mācībspēku un pētnieku disertācijas. Septembrī ar promocijas darba autoriem ir noslēgti jauni promocijas darbu publiskošanas atļaujas (licences) līgumi. Rezultātā e-resursu repositārija sadaļa „Latvijas Universitātes disertācijas” ir papildināta ar jaunām promocijas darbu digitālajām versijām:

1. **Lune, Evita.** *Sabiedrības labklājības noslāņošanās pārejas ekonomikas periodā: situācijas analīze un pasaules pieredzes izmantošanas iespējas Latvijā.* 1999. 206 lp.
 2. **Marnauza, Māra.** *Integratīvā pieeja diriģēšanas studiju procesā.* 1999. 238 lp.
 3. **Vasiljeva, Inta.** *The coat of RNA phase Q.. as a carrier for foreign epitopes.* 1999. 31 lp.
 4. **Rone, Sandra.** *Humānas personības audzināšana vidusskolas pedagoģiskajā procesā.* 1999. 191 lp.
- Digitālajā kolekcijā „Latvijas Universitātes disertācijas” ir ievietotas [286 elektroniskās versijas](#).

LU Bibliotēka ir uzsākusi digitalizēt LU vēsturei veltītos jubilejas izdevumus, kā arī LU konferenču materiālus, tēžu krājumus un LU Bibliotēkā sastādītos bibliogrāfiskos rādītājus.

Virtuālās izstādes “Kristapa Morberga dāvinājums LU Bibliotēkai” atklāšanas svētki

AIJA UZULA, SINTIJA KRASIŅA

2014. gada 7. oktobrī Latvijas Universitātes (LU) Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē notika pasākums, pieminot LU dižmecenāta Kristapa Morberga 170. dzimšanas dienu.

Pasākuma laikā tika prezentēta LU Bibliotēkas izveidotā virtuālā izstāde „Kristapa Morberga dāvinājums LU Bibliotēkai”, kā arī rakstnieka, dzejnieka un LU studenta Arvīda Deģa grāmata „Kristaps Morbergs. No baskāja par multimiljonāru” (2014). Pasākuma gaitā autors lasīja fragmentus no sava darba un saistoši atbildēja uz klausītāju jautājumiem par grāmatas tapšanu un K. Morberga personības stūrakmeņiem.

LU Bibliotēkas bibliotekāres Aija Uzula un Sintija Krastiņa iepazīstināja pasākuma dalībniekus ar virtuālo izstādi „Kristapa Morberga dāvinājums LU Bibliotēkai”. Uzstāšanās gaitā tika prezentēta virtuālās izstādes tapšanas gaita, tās saturs un struktūra, lai klātesošajiem radītu priekšstatu par vēsturiskā mantojuma pētniecības iznākumu, kas tapis pieejams visiem interesentiem.

Testamentā mecenāts ir ierakstījis: *“...ik gadus mana novēlējuma pārvaldes noteikts procents izlietojams pie Universitātes ierīkojamās zinātniskas bibliotēkas dibināšanai un papildināšanai, sevišķi būvniecības un lauksaimniecības veicināšanai. Šai bibliotēkai pēc manas laulātās draudzenes nāves pievienojama visa mana mājas bibliotēka, kura pēc manas nāves paliek*

manas laulātās draudzenes Augustes Mohrberg, dzimušas Hartmann, lietošanā, kamēr viņa dzīvo. Pēc manas laulātās draudzenes Augustes Mohrberg nāves mana mājas bibliotēka saskaņā ar šī testamenta 1. daļas 3-c punktu nododama Universitātei.”

K. Morberga testamentā novēlētās bibliotēkas grāmatu lappuses sevī ieskāvušas laikmetu gudrības par dažādām tēmām, kas acīmredzami uzrunājušas šo izcilo personību. K. Morbergs savas bibliotēkas plauktos licis izdevumus, kas padziļināti atklāj praktiskās būvniecības un arhitektūras aspektus, vēsta par arhitektūras vizuālo estētiku un slaveniem tās pārstāvjiem. Dāvinājumā atrodami neparasti izdevumi humanitārajās zinātnēs: ķīniešu un esperanto valodas gramatikas krājumi, Mikelandželo dzeja, izdevumi par nozīmīgiem kultūrvēsturiskiem un politiskiem jautājumiem Latvijas teritorijā 19. un 20. gadsimta mijā, kā arī daudzveidīgi izdevumi dabas zinātņu nozarē: ceļveži un kartogrāfiskie materiāli, izdevumi par mežsaimniecību, medniecību, zirgkopību, botāniku un medicīnu. Ar pilnu K. Morberga uzdāvināto grāmatu sarakstu iespējams iepazīties [šeit](#).

Izstāde par LU dižmecenātu un viņa atstāto grāmatu mantojumu apskatāma [šeit](#) un tā sniedz iespēju pāršķirt K. Morberga dāvāto izdevumu lappuses tāpat, kā to savulaik darījis pats dižmecenāts.

Dāvinātās grāmatas atrodas LU Bibliotēkas krājumā un lietošanai rezervējamās [Kopkatalogā](#).

Saruna ar grāmatas „Kristaps Morbergs. No baskāja par multimiljonāru” autoru Arvīdu Deģi. Foto: Sintija Krastiņa

LU Bibliotēkas bibliotekāres Aija Uzula un Sintija Krastiņa demonstrē virtuālo izstādi. Foto: Toms Grīnbergs

Izstādes „Zvaigžņu laiks” atklāšanā ikvienam bija iespēja apskatīt unikālo kolekciju - 40 izdevumus Astronomijas zinātnē dažādās valodās.
Foto: Vineta Reinberga

Izstādes „Zvaigžņu laiks” atklāšanas svētki LU Bibliotēkā

LĀSMA DIDRIHSONE, VINETA REINBERGA

5. novembrī Latvijas Universitātes Astronomijas institūtā notika izstādes „Zvaigžņu laiks” atklāšana, kas sagatavota par godu LU Zinātņu un tehnikas vēstures muzeja direktora, pasniedzēja, pētnieka Ilgoņa Vilka neseno izdotajai grāmatai - „Astronomijas vārdnīca”. Šis izdevums ir unikāls, jo tajā iekļauti

vairāk kā 1500 astronomijas un kosmonautikas termini sešs valodās. Izstādē iekļauti gan pavisam jauni izdevumi, gan laika pārbaudi izturējuši eksemplāri.

Senākais izstādē apskatāmais mācību izdevums ir 1857. gadā izdotā Kārļa Ulmaņa grāmata „Kādas ziņas par to, ko pie debess redzam.” Pie jaunākajiem izdevumiem jāmin J. Klētnieka grāmatu „Astronomija un ģeodēzija Latvijā līdz 20. gadsimtam”, kā arī Ilgoņa Vilka izdotā „Astronomijas vārdnīca”.

Kopumā izstādē ir apskatāmi 40 izdevumi dažādās valodās. Izstādē apskatāmo informācijas resursu sarakstu skatīt [šeit](#).

Izjūti Itālijas garšu izstādē Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā

LĀSMA DIDRIHSONE, SIGNE TOMSONE

Sadarbībā ar Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēku un Dantes Aligjēri biedrības Latvijas nodaļu no 22. oktobra līdz 23. novembrim bija LU Botāniskajā dārzā bija aplūkojama izstāde „Itālijas garšas” – augi, ēdienu receptes un iedvesmojošas grāmatas.

Izstāde veidota itāļu valodas nedēļas pasākumu ietvaros, kas visā pasaulē tiek atzīmēta jau 14 gadus. Šajā izstādē interesenti tiek iepazīstināti ar itāļu valodu, tradīcijām, vēsturi, kultūru un sasniegumiem. Izstādē apskatāmi augi, kas Itālijas teritorijā izmantoti ēdienu gatavošanā tuvākā un tālākā pagātnē, kā arī mūsdienās.

Apmeklētāji var iepazīt arī dažādu ēdienu receptes, pat tādas, kas izmantotas Leonardo da Vinči virtuvē, kā arī viņa mūsdienīgos ieteikumus labas virtuves aprīkošanai. Iedvesmu saulainai, smaržīgai kulinārai baudai ir iespējams smelties ne vien pavārgrāmatās, bet arī dažādos literāros darbos. Arī Latvijas Universitātes Bibliotē-

ka piedāvā izstādes laikā apskatīt grāmatas, kas saistītas ar Itālijas kulināriju, ēšanas tradīcijām un paradumiem. Izdevumu klāstā ir grāmatas par Itālijas garšaugiem, attēlu izdevumi, pat romāni, piemēram, „Zem Toskānas saules” un „Ēd, lūdzies, mīli”, kas palīdz ne vien izprasti itāļu kultūru, bet arī iepazīt kulinārijas dažādo pasauli.

LU Botāniskā dārza izstādē „Itālijas garšas” apskatāmas arī LU Bibliotēkas grāmatas par Itālijas kulināriju. Foto: Krišjānis Libauers

Prezentāciju sniedz BioMed Central /Springer Open pārstāve Megana Frīdmena. Foto: Ilona Vēliņa-Švilpe

OPEN ACCESS nedēļas pasākums oktobrī

GITA ROZENBERGA

Oktobra otrajā pusē Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēkā Raiņa bulvārī notika pasākums, kas veltīts ikgadējai starptautiskajai Open Access nedēļai.

LU Bibliotēka jau vairākus gadus aktīvi piedalās Eiropas Savienības Open Access atbalsta projektos un popularizē Open Access kustību Latvijā.

[Open Access](#) ir kustība jeb iniciatīva, kuras mērķis ir veicināt un atbalstīt bezmaksas brīvpieeju elektroniskajiem resursiem izglītības un akadēmiskajā vidē, veicinot zināšanu izplatību un zinātnisko atklājumu ietekmi, efektivitāti un ieguldīto investīciju atdevi.

Šogad Open Access nedēļā LU Bib-

Open Access semināra dalībnieki. Foto: Ilona Vēliņa-Švilpe

liotēka deva iespēju diskutēt ar BioMed Central – Springer Open pārstāvi Meganu Frīdmenu (Megan Friedman), kas prezentēja [BioMed Central](#) un [Springer Open](#) sniegtās iespējas publicēties starptautiskā līmeņa e-resursos dažādās nozarēs: bioloģijā, biomedicinā, medicīnā, matemātikā, fizikā, ekonomikā un sociālajās zinātnēs.

Augstskolām un institūtiem tiek piedāvātas trīs dažādas [dalības programmas](#), kas paredz atlaides un izdevīgus nosacījumus, lai publicētos brīvpieejā: priekšapmaksas programma, daļējā atbalsta programma, atbalsta programma.

Pasākuma otrajā daļā LU Bibliotēkas darbinieki dalījās pieredzēpārdošanu Eiropas Komisijas 7. letvara programmas projektā [OpenAIRE](#) un [OpenAIREplus](#) un par Open Access jeb [Brīvpieejas e-resursu piedāvājuma veidošanu](#), kā arī to izmantošanas prasmju jeb informācijpratības veicināšanas aktualitātēm Latvijas Universitātē.

Viesi Bibliotēkā

SARMĪTE VAĻKA, LĀSMA DIDRIHSONE,
ILONA VĒLIŅA-ŠVILPE

Septembra beigās un oktobrī Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēku apmeklēja viesi no Krievijas, Baltkrievijas un Prāgas, izrādot sajūsmu ne tikai par vēsturisko Kerkoviusa namu, bet arī par bibliotēkas vienoto sistēmu un moderno darbību.

26. septembrī LU Bibliotēku Kalpaka bulvārī apmeklēja Prāgas Kārļa Universitātes Jan Palach mākslas fakultātes bibliotēkas direktors Jans Kamenikis (Mgr. Jan Kamenický). Jans Rīgā viesojās atkāroti, jo kā ārvalstu apmaiņas students Latviju bija apmeklējis jau 2009. gadā, lai iepazītos ar LU Bibliotēku Raiņa bulvārī, Izglītības zinātņu un psiholoģijas bibliotēku Jūrmalas gatvē un Humanitāro zinātņu bibliotēku Visvalža ielā. Šogad, ierodoties Rīgā, Janam bija pavisam citi mērķi, proti, iepazīt LU Bibliotēkas sistēmu un spēju sadarboties ar Universitātes fakultātēm, izziņāt darba koordinēšanu nozaru bibliotēkās, kā arī izprast LUB apkalpošanas principus. Kā vienu no prioritātēm Jans savā vēstulē LU Bibliotēkas direktorei Ivetai Gudakovskai minēja vēlmi apskatīt renovētās Kerkoviusa nama telpas.

Prāgas viesu ekskursija sākās ar Kerkoviusa nama apskati un iepazīšanos ar tā vēsturi. Visvairāk Jans Kamenikis izrādīja sajūsmu par bibliotēkas vienoto sistēmu un vēlmi ko līdzīgu ieviest arī Prāgā. Ekskursija turpinājās LU Zemes un vides zinātņu bibliotēkā, kā arī bibliotēkā Raiņa bulvārī un bibliotēkā Aspazijas bulvārī. Atvadoties Prāgas Kārļa Universitātes direktors aicināja ciemoties arī viņa vadītajā bibliotēkā Prāgā un pateicās par iespēju izziņāt LU Bibliotēkas darbību.

Viesi no Prāgas ekskursijā pa Kerkoviusa namu. Foto: Sarmīte Vaļka

No kreisās: Prāgas Kārļa Universitātes Jan Palach mākslas fakultātes bibliotēkas direktors Jans Kamenikis, LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska, bibliotekāre Jolanta Bikova. Foto: Sarmīte Vaļka

Baltkrievijas Nacionālās Zinātņu akadēmijas Jakuba Kolasa Centrālās zinātniskās bibliotēkas direktors Aleksandrs Gruša kopā ar kolēģiem apskata faksimilizdevumu „Terra Mariana. 1186–1888”. Foto: Sarmīte Vaļka

Viesi no Baltkrievijas priecājas par bibliotēkas dārgumiem

3. oktobrī bibliotēku Kalpaka bulvārī apmeklēja viesi no Baltkrievijas – Baltkrievijas Nacionālās Zinātņu akadēmijas Jakuba Kolasa Centrālās zinātniskās bibliotēkas direktors Aleksandrs Gruša (*Aliaksandr Hrusha*) kopā ar kolēģēm. Baltkrievu viesus Kerkoviusa namā sagaidīja LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska un izrādīja neogotikas stilā cel-

Viesi no Baltkrievijas ekskursijā pa Kerkoviusa namu. Foto: Sarmīte Vaļka

to ēku. Ārzemju viesi bija patiesi ieinteresēti gan par vēsturiskajiem faktiem un notikumiem, gan arī par

bibliotēkas darbību un sniegtajiem pakalpojumiem. Gruša kungu īpaši interesēja individuālās darba kabīnes, un viņš izteica vēlmi tādas ieviest arī sevis vadītajā bibliotēkā Baltkrievijā. Tāpat viesi bija sajūsmā par izstādi „Bibliotēku dārgumi”, kuru apskatīja pat divas reizes. Ar īpašu pietāti tika aplūkots „Terra Mariana. 1186–1888” faksimilizdevums.

Bibliotēkas vienotā darbība ieinteresē viesus no Habarovskas

8. oktobrī LU Bibliotēkā ciemojās viesi no Krievijas – Habarovskas pilsētas *Pacific National University* Bibliotēkas direktora vietniece Oksana Stepanova ar kolēģiem. Stepanovas kundze izrādīja patiesu sajūsmu par Kerkoviusa namu, īpaši izceļot detaļas – vēsturiskās mēbeles, atjaunotās grīdas, durvis. Oksana Stepanova atklāja, ka viņa apbrīno arī LU Bibliotēkas veiksmīgo sadarbību ar Univer-

sitātes fakultātēm, spēju veidot redzamu bibliotēkas publicitāti un modernu apkalpošanas kvalitāti. Tāpat Stepanovas kundze atzina, ka arī savā bibliotēkā centīsies ieviest līdzīgas darba metodes. Jautājot, ko viņa uzlabotu LU Bibliotēkas darbībā, O. Stepanova atzina, ka ir grūti nosaukt kaut vienu lietu, jo viss darbojas labā līmenī. Habarovskas Universitātes pārstāve Latvijā viesojās līdz pat

30. oktobrim, iepazīstot visas LU Bibliotēkas nozaru bibliotēkas, tiekoties ar LUB direktores vietnieci Mārīti Saviču, Lietotāju apkalpošanas departamenta vadītāju Aldonu Volkovu, Krājuma izmantošanas un attīstības departamenta vadītāju Ilonu Vēliņu-Švilpi, kā arī iepazīstot darbu reprovizārijā.

Viesi no Krievijas ekskursijā pa Kerkoviusa namu. Foto: Sarmīte Vaļka

Ciemošanās laikā izveido sadarbību

30. septembrī Latvijas Universitātē viesojās *American Physical Society* pārstāvis Bogdans Czubaks. Vizītes laikā viņš apmeklēja LU Fizikas un matemātikas fakultāti, kur tikās ar fakultātes dekānu asoc. prof. Leonīdu Buliginu, Fizikas nodaļas

vadītāju asoc. prof. Sandri Lāci un LU Bibliotēkas pārstāvjiem: Krājuma izmantošanas un attīstības departamenta vadītāju Ilonu Vēliņu-Švilpi un bibliotekāri Anželu Avdeikinu. Bogdans Czubaks apmeklēja arī LU Bibliotēkas

Fizikas un matemātikas fakultātes bibliotēku. Sarunu rezultātā tika panākta vienošanās par datubāzes *American Physical Society* atbalstu gan *online*, gan klātienēs apmācībām LU personālam.

Latvijas akadēmisko bibliotēku asociācijai - 20

ILONA VĒLIŅA-ŠVILPE

LU Bibliotēkas direktores vietniece Māriete Saviča LATABA 20 gadu jubilejas pasākumā.
Foto: Inguna Gruntiņa

22. oktobrī Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācija (LATABA) rīkoja 20 gadu jubilejas pasākumu, kas norisinājās Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Latvijas Universitātes (LU) Bibliotēku pasākumā pārstāvēja direktore Iveta Gudakovska, direktores vietniece Māriete Saviča, Lietotāju apkalpošanas departamenta vadītāja Aldona Volkova, Krājuma izmantošanas un attīstības departamenta vadītāja Ilona Vēliņa-Švilpe, kā arī sistēmbibliotekāre Ilga Rampāne.

Svinīgajā pasākumā piedalījās Latvijas izglītības un zinātnes ministre LU profesore Ina Druviete. Svētku dalībnieki noklausījās un diskutēja par akadēmisko bibliotēku darbības dažādiem problēmaspektiem.

Atskatoties uz LATABA vēsturis-

ko attīstību un darbu, klātesošos uzrunāja Rīgas Tehniskās universitātes bibliotēkas direktore Aija Janbicka. Savukārt, mudinot pārdomāt akadēmisko bibliotēku darbu, ar referātu „Darīt šodien, nevis rīt: vīzija par akadēmisko bibliotēku darbu” uzstājās LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska. Pasākumā piedalījās arī Eiropas bibliotēku, informācijas un dokumentācijas asociācijas prezidents Klauss-Pēters Botgers (*Klaus-Peter Böttger*). Svētku reizē tika sumināti akadēmisko bibliotēku pārstāvji, kas aktīvi iesaistījušies asociācijas dibināšanā un darbībā. Īpašas pateicības balvas saņēma LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska par profesionalitāti, pildot valdes priekšsēdētājas pienākumus, kā arī LU Bibliotēkas direktores vietniece Māriete Saviča kā viena no asociācijas dibinātājām, kas 1994. gadā 10 dibinātāju vidū pārstāvēja Latvijas Ārpolitikas institūtu.

LATABA darbības galvenie mērķi ir veicināt Latvijas augstskolu un speciālo bibliotēku attīstību un sadarbību, kā arī sekmēt Latvijas zinātnes, augstākās izglītības un tautsaimniecības optimālu informatīvo apgādi. Šobrīd asociācijā ir 26 bibliotēkas. LU Bibliotēka ir aktīva LATABA dalībniece teju no pašiem asociācijas dibināšanas pirmsākumiem un ir sniegusi ievērojamu ieguldījumu profesionālu jautājumu risināšanā.

LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska LATABA 20 gadu jubilejas pasākumā.

Foto: Inguna Gruntiņa

Latvijas Bibliotēku padomei – 90

IVETA GUDAKOVSKA

Uz stendu fotogrāfijām pirmā Latvijas Bibliotēku padome: trešais no kreisās profesors Edgars Lejnietis, LU Centrālās bibliotēkas pārzinis. Stāv pašreizējā Latvijas Bibliotēku padome nepilnā sastāvā un sēdes dalībnieki Latvijas Nacionālā bibliotēkā 2014.gada 14.oktobrī: no kreisās B.Holma, J.Turlajs, I.Kušnere, I.Gudakovska, D.Orbidāne, R.Kopiņa, L.Langenfekde, A.Magone, I.Aploka, Dz.Justa, B.Tormane, V.Paulāne, Dz.Šmita

Latvijas Bibliotēku padome ir sabiedriska konsultatīva institūcija, kas piedalās valsts stratēģijas izstrādē bibliotēku jomā, veicina bibliotēku attīstību un sadarbību, kā arī lēmumu pieņemšanu jautājumos, kas attiecas uz bibliotēku darbību. Informācija Latvijas Bibliotēku padomes gadagrāmatā (1926) liecina, ka jautājums

par Padomes dibināšanu tika aktualizēts Latvijas bibliotekāru kongresā 1923.gadā. Pēc kongresa atzinuma šāda padome būtu dibināma pie Izglītības ministrijas. 1924. gada 4.aprīlī izglītības ministrijas telpās sanāca Bibliotēku padomes dibinātāju sapulce.

Pēdējās ziņas

 LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska piedalījās 7. UNICA's (Eiropas valstu galvaspilsētu universitāšu tīkls) akadēmiskās komunikācijas seminārā, kas šogad notika Romas universitātē „La Sapienza” no 27. līdz 28. novembrim un bija veltīts universitāšu bibliotēku atbalstam e-studijām, universitāšu bibliotēku personāla jaunajām kompetencēm, digitālajām izmaiņām humanitārajās un sociālajās zinātnēs, akadēmiskajiem sociālajiem tīkliem ceļā uz atvērto zinātņi 2020. Direktore apmeklēja Inženiertehnisko zinātņu fakultātes bibliotēku, ar citu valstu universitāšu bibliotēku direktoriem pārrunāja akadēmisko bibliotēku attīstības perspektīves.

Network of Universities
from the Capitals of Europe

 Projekta PASTEUR4OA nacionālo ekspertu sanāksmē „Open Access Policy in the EU & Collaboratively Exploring How to Make it Work” Londonas Universitātes Birkbekas koledžā no 2. līdz 3. decembrim piedalījās LU Bibliotēkas direktore Iveta Gudakovska.

17.decembrī ieskandinās Ziemassvētkus Kerkoviusa namā

LU Tautas lietišķās mākslas studijas „Vāpe” dalībnieku Andas Lases un Raita Bobrova darbu izstāde tiks atklāta Bibliotēkā Kalpaka bulvārī 17. decembrī pl. 17.00. Svētkos pirmo reizi būs skatāms T. Krausa veidotais L.V. Kerkoviusa 1903. gada portrets, kas pēc ilgstošas prombūtnes un restaurācijas ir atgriezies mājās. Vairāk lasīt šeit.

LU Tautas lietišķās mākslas studijas „Vāpe” dalībnieku Andas Lases un Raita Bobrova darbi

*Ir dīvaina sajūta gadu mijā,
Kad zvaigžņotā debess sudrabu sijā,
Tad zogas gan prieks, gan neziņa krūtīs,
Ko nākamā gada ziņneši sūtīs.*

/J. Tabūne/

Koleģi un Bibliotēkas draugi ~

*Lai svētku mirdzumā dzimst ticība, cerība un
mīlestība jauniem darbiem un sapņiem. Gaišus un
svētīgus Ziemassvētkus! Panākumiem un aizraujošiem
sasniegumiem bagātu Jauno gadu!*

LU Bibliotēkas jaunumu veidotāju komanda

Latvijas Universitātes Bibliotēka
Kalpaka bulvāris 4, LV - 1050
Tālrunis: +371 28623551
E-pasts: Biblioteka@lu.lv
www.biblioteka.lu.lv

